

A BANYÁSZAT, KÖHÁSZAT, GÉPIPAR ÉS AZ ÖSSZES
 □□□ ROKON IPARÁGAK SZAKLAPJA. □□□ WOCHENBLATT FÜR BERG-HÜTTEN-UND MASCHINEN-
 WESEN, SOWIE ALLE VERWANDTEN INDUSTRIEZWEIGE.

 MEGJELNIK MINDEN VASÁRNPAP.

ERSCHEINT JEDEN SONNTAG.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

EGÉSZ ÉVRE . 16.- K | FÉL ÉVRE 8.- K
 NEGYED ÉVRE 4.- K

FŐSZERKESZTŐ:

DR. BISCHITZ BÉLA
 ÜGYVÉD.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 BUDAPEST, V., SAS-UTCA 20.
 TELEFON 108-00.

HIRDETÉSEK min. SZÁMÍTÁSSAL DIJSZABÁS SZERINT.

GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG BRAND & LHUILLIER BRÜNN. ◆◆◆ POZSONY.

Szállít mint különlegességet banyaüzemek részére
Kompresszorokat és légszivattyukat
 a legnagyobb méretéig gőz- és elektromos üzemre.

Fáradt-gőz dugattyús kompresszorok, preolziós-gőzgépek
 telített és túlhevített gőz számára.

Lokomobilok, gyorsan járó gőzgépek (Tokozott typus).
 Gőz-szám minden rendszerben.

Léjtőcsőví kazán, Burghardt szabadalma, nagy feszült-
 ségnél a fenéktérülethez viszonyított legkedvezőbb
 gőzképződés, különösen alkalmas nagy központokhoz.

Biztonsági kettős gőzküpos kazán közös víztartóval,
 „Bull” rendszere szerint.

Gőztulhevíítő.

Hőszabályozó (szabadalom) túlhevített gőz részére, a
 kazánhatékonyság emelésére és tetszés szerinti hőfok
 betartására.

Ekonomiser, Kahlitz szabadalma.

Pléhosövek, transmísslók stb.

Izszelő-, mosó- és lugozó-gépek, Freygang szabadalma.

Turbokompresszorok minden teljesítményre és üzemre.

Rud. Meyer-rendszerű teljes nyomólóg-lokomotív be-
 rendezések.

Gőzturbinák.

== Ajánlat és mérnöki látogatás díjtalan.
 Referenciák rendelkezésre állanak. ==

**KRAYE FÉLE
 ROZSDAVÉDŐ
 HIDFESTÉK**

KRAYE E. ÉS TÁRSA
 CSÁSZ. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓK
 FESTÉK-KENCE-LAKK-GYÁR
 BUDAPEST (KRAYE FESTÉKUDVAR)
 VI., Váci-ut 34.

WORTHINGTON

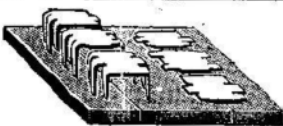
Szivattyugép Részv.-Társ.

Budapest, V., Váci-ut 4. szám.

!! Kérjen prospektust !!

Mindennemü gazdaságos üzemü földalatti bánya-
 szivattyu Szabadalm. félcél mélyítő-szivattyuk.

(1245/836/13)

"ZICK-ZACK" SZÍJKAPCSOK

a legjobb összekötő kapcsok mindennemü hajtószijs... Próbamintákat díjtalanul küld

FRANZ KÜSTNER Dresden-N.

Gróf Csáky László Prákfalvi Vas- és Acélgyár-Részvénytársaság

Budapest, IX., Csillag-utca 4.

Gyárt: Kőmegmunkáló szerszámokat öntött acélból, mint p. o. kőbánya-, kőszénbánya-, kőfaragó-, vasuti szerszámokat stb. ♦ Kész kőzetfurókat bármely rendszerű furógépek-hez. ♦ Különleges szerszámok rajzok vagy minták alapján. (1176) ♦♦♦

ZSÁK,

TELEFON
45-26.

ponyva- és zsinogáru-kereskedő

SCHILLINGER MIKSA

Budapest, V., Rudolf-rakpart 7. sz.

Zsák- és ponyvakölcshöz.

Ha érdeklődik, ha rendel,
hivatkozzék, „A Bányá“-ra.

FONÓ MIKLÓS UJPEST

Gép-, bányaberendezés- és furószerszámgyár.

Telefon 140-10. = Sürgőnycim: FONOMIK 14010 BUDAPEST

Gyárt mint különlegességet:
Kotrógépeket
Bányász-csakányokat

ULRICH B. J. Budapest

Raktár és iroda:

VI., Vilmos császár-ut 31.

Legnagyobb raktárt tart a következő cikkekben: mindenféle csövek, horgonyzott lemezek, hullámlemezek, ólomáruk, kőanyag-csövek és kéménytoldók, fürdőberendezési tárgyak, szivattyúk, tömlők, vizóblító ármékszékelt teraszórármékszékelt, bordástűtő csövek, bányaszellítő csövek, szerszámok, víz-, légszusz- és gőzfűtőberendezések. Szállít kitérő szerkezetű zsírfelfogókat Geiger szabadalma szerint vágóhidak, zsíradékgyárak, főzőkonyhák és húsiipari üzemek számára.

A Nobel Dynamit

Részvénytársaság

szállítja a jelenkor legjobb robbantó szereit. Gyár: Pozsonyban.

Különleges gyártmányok:

Robbantó gelatin, gelatin-dynamit, nehezen fagyó dynamit, bányalég-dynamit, Rhexit, Astralit (veszély nélkül kezelhető robbantószer), Pannonit (biztonsági robbantószer bányaléges bányák részére); továbbá robbantó gyutacsok, biztonsági gyújtó-

zsinórok, a villanyos gyújtáshoz való mindennemű szükségleti cikk, legújabb szerkezetű dynamó-villamos izzógyújtók.

Wolf-féle benzin- és acetylen-biztonsági lámpák és Wolf-féle nyitott acetylen bányalámpa.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
EGÉSZ ÉVRE . . . 16.— K | FÉL ÉVRE . . . 8.— K
NEGYED ÉVRE . . . 4.— K

FŐSZERKESZTŐ:
DR. BISCHITZ BÉLA
ÜGYVÉD.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, V., SAS-UTCA 20.
TELEFON 108—00.
HIRDETÉSEK mm. SZÁMÍTÁSSAL DIJSZABÁS SZERINT.

Orosz-Lengyelország közgazdasága.

A tizenhetedik század elejéig oly hatalmas és magas kulturájú Lengyel királyság felosztását az 1815-ben megtartott bécsi kongresszus rendezte véglegesen. Lengyelország legnagyobb része a varsói hercegség néven az orosz birodalomhoz csatoltatott, míg Németország kapta a varsói hercegség kis részét (poseni hercegség) Thorn és Danziggal együtt. Ausztria igénye a tarnopoli és a zamoscsei kerületekre nyílt elismertett; ehhez járult még a podgorcei kerület a *wielicki soban, ákkal*, azonban Krakó kivételével, mely 1846-ig mint független szabad terület állt fenn. Ezzel végleges befejezést nyert egy nagy birodalom felosztása.

Oroszország a háború kezdetéig a régi Lengyelországnak körülbelül 60%-át tartotta kezében. E területen az 1911. évi népszámlálás adatai szerint több mint 12 1/2 millió népesség lakott, melyből egy négyzetkilométerre 82 lélek jut. A 116 város lélekszáma 2,907.000, tehát az összes népesség 23%-a, míg a vidéki népesség 77%-ot tesz. Bár Orosz Lengyelország tulajdonképpen nem volt egyéb a háború kezdetén orosz provinciánál, mégis kimondottan különálló gazdasági területet alkotott.

Lengyelországot a Wisztula vonala egy északkeleti és egy délnyugati részre osztja; míg az előbbi tisztán mezőgazdasági terület, addig a délnyugati részen az ipar és kereskedelem nyomul előtérbe a nagyobb városi központokban. Az északkeleti rész nagyjából erdős vidék; a legtermékenyebb terület pedig Lublin, Siedlicz és Radom vidéke.

A mezőgazdasági művelés alatt álló föld megsziklik a nagybirtokos arisztokrácia, a középbirtokos nemesség és a kisbirtokos parasztság között. A kisbirtok és parasztbirtok több mint felét teszik a művelés alatt álló összes területnek. Az 1863-iki felkelés és a keresztülvitt agrárreform óta a nagybirtok folytonosan tért veszt főleg a kisbirtok javára; csupán a porosz határ közelében Plock körül és még a Lublin és Varsó közötti részekben tartja magát igen erősen a nagybirtok, ahol az összes területnek jóval több mint fele felett rendelkezik.

Már a háború tartama alatt is, de még inkább a rákövetkező időszakban a közgazdaság egyik legnehezebb kérdése lesz a természethez szükséges nyersanyagok kellő mértékben való biztosítása. Bár a jelen

körülmények között fenálló rendszabályok elsősorban a hadsereg és a hadipar részére szükséges nyersanyagok előteremtésére irányulnak, másrészt azonban mindent el kell követni, hogy a hatamaradottak szükségleteinek kielégítésére irányuló gazdasági tevékenység lehetőleg szintén minél kevesebb nehézségbe ütközzön. A nyersanyagokkal való elátás és élelmezés szempontjából igen fontos szerep kell, hogy jusson az osztrák-magyar hadsereg által megszállott tartományok különösen mezőgazdasági feleslegeinek.

Orosz-Lengyelország legtermékenyebb vidéke, mint már említettük, az osztrák-magyar kormányzat alá helyeztetett, hasonlóképpen hozzájutottunk a hírneves Dubrowa szelvényekhez, melyek a sziléziai kőszéntelepek folytatása. A föld gazdag kincsei mellett nagy hasznunkra van a lengyelországi igen fejlett mezőgazdasági ipar, egész sereg nagy keményítőgyár, szesz- és sörgyár áll ismét teljes üzemben. Mindenekelőtt azonban a cukorgyártás jön számításba, mely Orosz Lengyelország egyik legfontosabb ipara volt a háború előtt. A lengyel vezetés alatt álló gyárak már 1912-ben is nemcsak az egész belföldi szükségletet fedezték, hanem ezenkívül termésüknek körülbelül 60 százalékát az orosz fogyasztóknak adhatták át. A cukorgyártáshoz kapcsolódik az annyira fontos melassznak mint erőtakarmánynak előállítására. Az okkupált terület legtöbb nagyobb mezőgazdasági ipartelepé már hosszabb ideje ismét üzemben van, míg a német kormányzat alatt álló vidék szövőgyárjai még mai nap sem tudták üzemüket megindítani, nem annyira a szén és nyersanyag hiánya, mint inkább a szükséges piac elvesztése miatt. Különösen Lodz — a lengyel Manchester — szenvedett sokat a háborútól.

Az okkupált tartományok a monarchiával lebonyolódó áruforgalma főleg a vasuti vonalakat veszi igénybe. Egész sereg új vasút felett rendelkezünk, amelyeket az oroszok stratégiai szempontokból építettek s amelyeket katonaságunk aztán rövid idő alatt nagyrészt rendes vonalakká épített át. Az egyik fővonal Szeakowa határállomástól Varsónak vezet, míg a másik erre merőlegesen Ivangorodig visz; innét elágazás van a Wisztulán át kelet felé Lublin, Cholm és Kowel állomásokig. Nagyon fontos a Varsótól délre Sandomierzig vezető vonal, míg Keletgalícia felől a rozwadów—lublini vonal indul ki, amelynek csatlakozása van délen a galíciai, északon a német vasutakhoz. Ezenkívül több kisebb jelentőségű vonal van készben vagy épülőfélben.

A hitelforgalmat több osztrák és magyar nagybank budapesti fiókja bonyolítja le ezenkívül fontos szerepet játszik a takarékpénztáraknak is, amelyek az egész okkupált területen ujonnan szervezve vannak.

A monarchia s a megszállott orosz Lengyelországi tartományok között egyre élénkebb áruforgalom bonyolódik le. Ezzel szemben saját árukereskedelmünk, különösen ami az iparcikkekkel illeti, nem foglal el az ottani lakosság ellátásában olyan szerepet, mint amilyenre alkalom kínálkozik. A monarchia békében főleg a különlegességeket szállított Oroszországnak, amelyek legnagyobb részét éppen a megszállott területen találták piacra. Minden jel arra mutat, hogy az árukereskedelem ismét nagyrészt megindítható volna. Ami főként a magyarországi ipart érinti: különösen nagy kiemelés mutatkozik a mezőgazdasági és az idevágó ipari gépek, villamos berendezések, különösen izzólámpák iránt; jó áron kelnek el a fém- és vasárúk s a legkülönfélébb vas és acélszerszámok.

Bár egész Orosz Lengyelország ipari központjait Varsót és Lodzot említik, az ipari termelésben nem csakély jelentőségre emelkedett az osztrák-magyar kormányzat alatt álló petrikani kerület. A dabrowai kerület különösen szénbányáiról, kohóiról nevezetes, de itt találjuk a legnagyobb gőzmalmokat és gőzfűrésztelepeket is.

Ez a rövid vázlat az okkupált orosz Lengyelországi terület jelen gazdasági viszonyainak.

HAZAI HÍREK.

Előfizetési felhívás.

Felkérjük azon tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, hogy azt a külön borítékban küldött befizetési lap felhasználásával meghosszabbítani szíveskedjenek.

Kitüntetés. A király igói Szontagh Tamásnak, a Földtani Intézet aligazgatójának, ez intézet ügykörében a tudományos élet terén kifejtett buzgó és eredményes szolgálatai elismerésül az udvari tanácsosi címet adományozta.

Kinevezések. A m. kir. pénzügyminiszter a fém- és sóbányászatnál és a fémkohászatnál alkalmazott orvosok létszámában dr. *Kulcsár* Viktor bányaeorvost az óradnai m. kir. bánya- és kohóhivatalnál jelen állomáshelyén a IX. fizetési osztályba bányafőorvossá kinevezte. — *Gervai* Nándor pénzügyi irodavezetőt a brassói m. kir. pénzügyigazgatóságnál a sélmezbányai m. kir. bányászati és erdészeti főiskolához a IX. fizetési osztályba titkárrá kinevezte.

Nyilvános számadásra kötelezett vállalatok hadi nyereségadója. A hivatalos lap egyik legutóbbi számában *Teleszky* János rendelkezést tesz a hadi nyereségadóról s a 6. törvény rendelkezéseinek a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok tekintetében való végrehajtásáról, val mint a vállalatok 1917. évi kereseti adójának, illetőleg bányadójának és az 1914., 1915. és 1916. évi hadi nyereségadójának kivetése tárgyában. A rendelet részletes utasításokat foglal magában arra az eljárásra nézve, melyet a pénzügyigazgatóságoknak az említett adónemek kivetésénél a nyilvános számadásra kötelezett vállalatokat illetőleg követniük kell.

A Duna áradása. Az esős időjárás hatása erősen mutatkozik a Dunán. Bécestől le egészen Budapestig erősen árad a Duna. Bécsi jelentések szerint ott a Duna medre erősen kiszécsedett, sőt Nussdorfnál és Klosterneuburgnál ki is lépett medréből. Pozsonynál a vizállás eszürtökről péntekre hetvennyolc centiméterrel emelkedett, ami mindenesetre, ha nem is ijesztő, de rendkívüli vizállás emelkedés. A földművelésügyi minisztérium vizrajzi osztályának jelentése szerint a Duna, különösen Magyarországon, áradási tendenciát mutat. Jellemző az áradásra, hogy Pozsonyban a vizállás tegnap 395 centiméter, ma már 473 centiméter volt. Mindazonáltal Bécest és Budapestet eszürtökről sem fenyegeti árvízveszedelem.

A Faszénkereskedelmi és Kivitelési Rt. (Sopron) december 20-án megtartott rendkívüli közgyűlésén elhatározta, hogy alaptőkéjét 30.000 koronáról 150.000 koronára felemeli és faszén és széntermékeken kívül bel- és külföldi áru kereskedésével, behozatalával és kivitelével is fog foglalkozni.

Tőkeemelés. A Hazai Bank Rt. január 5-én megtartott rendkívüli közgyűlése elhatározta a tőrségi részvénytőkeket 50.000 darab új részvény kibocsátása által 40 millió koronáról 50 millió koronára leendő fel-emelését.

A közgyűlés az alapszabályok 6. §-át megfelelően módosította és az alaptőkeemeléssel kapcsolatosan kimondta, hogy a kibocsátandó és már a folyó 1917. üzletév eredményében részvevő új részvények elővételi joga az eddigi részvényeseknek tartandó fenn akként, hogy négy régi részvény után egy új részvény legyen azok által darabonként 285 korona árfolyamon az igazgatóság által kitűzendő időpontban és megállapítandó további módok mellett átvehető.

Az igazgatóság a közgyűlésnek a múltban az 1905., 1906., 1907., 1910. és 1912. években végrehajtott tőkeemelésének a jövedelmezőség kapcsolatos nagymérvű emelkedését igazoló táblázati összeállítást mutatott be, amelyből kiívázzuk, hogy amíg 1904. évben névnyi fennállás után és 10 millió alaptőke mellett 86 százaléknak megfelelő 868.000 korona tiszta nyereség volt csak elérhető az az utolsó békeévben, 1913-ban 40 millió korona alaptőke mellett 11²/₃ százaléknak megfelelő 4.547.000 koronára emelkedett és hogy a fokozatos fejlődést szem előtt tartott tőkeemelések előnyös hatása nemcsak abban nyilvánult, hogy ezen idő alatt a tartalékok 1.550.000 koronáról 15.300.000 koronára emelkedtek és a nyugdíjalap 332.000 koronáról 1.170.000 koronára, de az osztalék is a mind több darabszámra emelt részvények után 12 koronáról 16 koronára volt fokozható, mely hasonló összegű osztaléknak az 1916. üzletévre való folyósítására a rendelkezésre álló adatokból közvetve ismét számíthatnak a részvényesek.

A temesvári Délmagyarországi Lánygyár Rt. legutóbbi közgyűlésén az alaptőkét 200.000 koronáról 300.000 koronára emelte fel 250 db 400 korona nevű értékű új részvény kibocsátása útján.

A só ára. A Magyar Bank és Kereskedelmi Rt., mint a magyar királyi sójövédék vezérigazgatója, felhívja a közönség figyelmét arra, hogy a belügyminiszter rendelete folytán a közigazgatási hatóságok a sónak úgy nagyban, mint kiskereskedelmi maximális eladási árát megállapítani kötelesek. Aki tehát bárhol is a maximális sóáraknak túllépését tapasztalná, leghevesebben cselekszik, ha az illető árdrágítót a hatóságnál kinnéltlenül feljelenti. Ami pedig a sószállítókra illeti, amelyek körül állítólag fennálló zavarokra a belügyminiszter árdrágítók ürügyképpen rendszerint hivatkozni szoktak a közönség tájékoztatására meg kell állapítani, hogy a sószállítások az összes bányahelyekről teljes erővel folyamatban vannak, sőt az eszürti sószállítási forgalom a megelőző évek hasonló időszakok forgalmát jóval túlhaladja. Sólányról tehát egyáltalában nem lehet szó és így a szükséglettel arányban álló nagyobb készletek felhalmozására semmiféle ok fenn nem forog.

Tőkemozgalom. A részvénytársasági vállalatok 1916. évi tőkemozgalmáról érdekes kimutatás jelent meg. E kimutatás szerint 1916-ban a fővárosban és vidéken összesen 183 új részvénytársaság alakult 233 6 millió alaptőkével. Ebben a számban ugy a pénzintezeti, mint ipari vállalatok befoglaltnak. Az előző évben, 1915-ben, csak 86 volt az újonnan alakult részvénytársaságok száma és az alaptőkéjük 43·8 millió. A tőkeemelések révén 278·9 millióval szaporodott 122 fennálló részvénytársaság vagyona. Itt is nagy az emelkedés, mert 1915-ben csak 76 vállalat emelte az alaptőkéjét 82·4 millió koronával. Felszámolások és átszervezések viszont kisebb összeggel apasztották a részvénytársaságok tőkét mint 1915-ben. Akkor 134 vállalat felszámolása vagy tőkeleszállítása folytán 69 millióval csökkent az országban levő részvénytársaságok alaptőkéje. Most, 1916-ban, 122 esetben összesen 37·6 millió az apadás. Az 1916. évi részvénytársasági tőkemozgalmának mérlege tehát ugy alakul hogy a tőkeszaporodás 474·8 millió, szemben az 1915. évi 56·9 millió koronával.

A Hirsch és Frank budapest-salgótarjáni gépgyár és vasöntő r. t. lezárt mérlegében 130.219 K tiszta nyereséget mutat ki az előző évi 85.427 K-val szemben. A mérleg tételek alakulását az utolsó két esztendőben a következő kimutatás tünteti fel:

Vagyon. Készpénz és bankbetétek (1914/15 443.719 K) 1915/16: 416.960 K, gyári telkek és épületek (1.006.236) 1.007.181 K, berendezés és lejár (1.294.271) 1.429.499 K, nyersanyagok és áruk (849.197) 716.911 K, adósságok (668.067) 829.843 K, váltók (60.217) 58.724 K, óvadékok (86.665) 55.776 K. Teher. Részvénytőke (1.100.000) 1.100.000 K, elfogadványok (1.100.000) 1.100.000 K, hitelezők (308.714) 311.190 K, adótar-
talék (43.742) 43.742 K, értékcsökkenési alap (1.605.000) 1.714.289 K, tartalékalap (42.085) 12.000 K, háb rus tartalék (30.000) 30.000 K, kétes követelések tartaléka (75.404) 75.404 K, nyereség (85.427) 130.219 K. Összesen (2.680.223) 4.516.844 K.

Cégjegyzési hírek. Az aradi Weitzer János gép-
vagon-gyár és vasöntőde r. t. Salamon József Tiva-
dar igazgatóját bejegyeztette. — Első Magyar Csavargyár r. t. Kux Vilmos és Wüsti Richard igazgatósági tagjait bejegyeztette. — Rapp Romhányi Kőszénbánya r. t. ifj. Tolnay Lajos igazgatósági tagját bejegyeztette. — Magyar Ólomárugyár r. t. Adler Richard igazgatósági tagját a cégjegyzékből törölte.

Takarékosság a tüzelőanyaggal. A kormány 4470/1916. sz. a rendeletet bocsátott ki, amelyben a tűz lőanyagok legmesszebbmenő kiméltése érdekében a következőket rendeli:

A városok (községek) utcai világítását további rendelkezésig annyira kell korlátozni, amennyire azt a közbiztonság érdekei is megengedik. Nem terjed ki ez a rendelkezés azokra a városokra, ahol a világítást vízi erővel fejlesztett áram szolgáltatja. A korlátozás mértékét a városi tanács állapítja meg.

A nyilvános étkező- és szórakozóhelyiségeket (vendéglők, kocsimák, italmérő- vagy elárusítóhelyek és más hasonló üzletek, színházak, mulatóhelyek, kávéházak stb.) Budapesten éjjeli 12 óránál, egyebütt pedig éjjeli 11 óránál tovább nem

szabad nyitva tartani és reggeli 5 óra előtt nem szabad kinyitni. Ez alól az intézkedés alól a rendőrlátóság indokolt esetekben kivérel engedélyezhet.

A nyílt árusítási üzleteket, boltokat az azokhoz tartozó irodai és raktárhelyiségekkel együtt január és február hónapokban esti 7 órától reggeli fél 8 óráig, március és április hónapokban esti 7 órától reggeli fél 7 óráig, az olyan üzleteket pedig, amelyekben tulajdonán élelmi és egyedárusági cikkeket árusítanak, január és február hónapokban este fél 8 órától reggel 7 óráig, március és április hónapokban este fél 8 órától reggel fél 6 óráig zárva kell tartani. Ugyanez a rendelkezés áll más üzletekre is, kivéve azokat, amelyekben kizárólag anyag megmunkálás folyik és amelyekben a közönségnek kizárólag helyben való fogyasztásra szolgálnak ki élelmi szereket. A törvényhatóság első tisztviselője a kereskedelemügyi miniszter engedélyével szigorubb korlátozásokat is megállapíthat az üzletek nyitvatartására.

Az étkező- és szórakozó-, továbbá üzleti helyiségek belső világítását, valamint az üzleti kirakatok világítását az e körül-
betellen szükség mértékére kell korlátozni. A külső megvilágítás, a név- és cégtáblák világítása és általában a reklám-
célokat szolgáló világítás tilos.

Magánhelyiségek világításánál a legmesszebbmenő takarékosságra kell törekedni. Szükség esetén az elsőfoku rendőrlátóság a törvényhatóság első tisztviselőjének hozzájárulásával a magánhelyiségek kivilágítása tekintetében korlátozó intézkedéseket tehet. A rendelet minden vétők két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntet-
tetnek. A rendelet 1917. évi január 2-án lépett hatályba.

Szállítás. Kőszén. A brassói kir. törvényszéki fogház helyiségeinek fűtéséhez az 1917. évi szükséges 1600—2500 mm. hazai termelésű kőszén szállításának biztosítása végett árlejtést i-tak ki. Az évi kőszén-szükséglet I. rendű kőszénből 1600 métermázsza, amely mennyiség azonban kevesebb kalóriájú szénre teendő ajánlatnál a szállítandó szén kalóriájának megfelelően egész-
azon évi 2500 mm.-ig emelkedhetik. Az ajánlatok január 9-ig az ügyészséghez nyújthatók be.

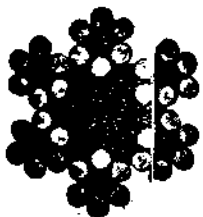
Ausztria széntermelése. A most közzétett adatok szerint Ausztriában a múlt év novemberében 14·6 millió métermázsza kőszén, 157.564 métermázsza brikettet és 2.186.151 m.-mázsza koxot termeltek az előző évi novemberi 13·7 millió, illetve 157.564, illetve 2.186.151 métermázszával szemben. 1916 első tizenegy hónapjában az össztermelés kőszénben 161·0, koxban 23·6 és brikettben 1·6 millió métermázszt tett ki. A barnaszéntermelés a múlt év novemberében 18·5 millió métermázszára rugott az előző é 18·9 millió m.-mázszával szemben. 1916 első tizenegy hónapjában a barnaszéntermelés az előző évi 200 millió métermázszával 214·2 millió métermázszára emelkedett.

A nyersvas drágulása. A német vasöntők egyesülete több ülésén foglalkozott az ármegállapítás kérdésével. A nyersvas árának növekedésére, valamint a tüzelőanyagok drágulására való tekintettel valószínű, hogy 1917 első negyedére ennek megfelelő drágítást fognak életbeléptetni. A vasöntők foglalkoztatása különben változatlanul jelentékeny, úgy hogy alig tudnak eleget tenni a megrendeléseknek. Legutóbb október 1-én drágították meg az árakat tonnánként 30 márkával.

FELTEN ÉS GUILLEAUME

kábel-, sodrony- és sodronykötél-gyár részvénytársaság

BUDAPEST, I., Budafoki-ut 13533. hrsz. — TELEFON: — 60-11, 60-12, 60-13, 60-14.

Ólomkábelek. Villamvilágítási vezetékek. Sodronykötelek. Elektrolitikus vörösrézvezetékek, szerelvények stb.

DEUTSCHER BERICHT.

INDUSTRIE UND VOLKSWIRTSCHAFT.

Gewerkschaft des Steinkohlenbergwerkes Admiral, Hörde.

Wie wir in Bestätigung früherer Informationen hören, ist mit Rücksicht auf die Gerüchte über den Verkauf der Zeche vom Grubenvorstand an die Gewerke ein Rundschreiben gesandt worden, in dem mitgeteilt wird, dass eine Anzahl von Gewerken, die über die Mehrheit der Kuxe verfügten, diese Kuxe der Bankfirma Rose & Co. in Wanne zum Preise von 5600 Mk. bis zum 15. Dezember d. J. anzubieten haben unter der Bedingung, dass alle weiteren Kuxe, die über diesen Termin hinaus bis zum Jahreschluss angeboten werden, zu dem gleichen Preise Aufnahme finden. Der Grubenvorstand bemerkte dazu: „Wie wir erfahren, kommt als Reflektantin für unsere Zeche ein im neutralen Ausland belegenes Eisenwerk in Betracht, das seine für den Export freien Mengen nur an die Mittelmächte liefert. Das Unternehmen hat die Ausübung der Option bereits für den Fall zugesagt, dass die Ausfuhr für die Kohle genehmigt wird behufs teilweiser Versorgung der Anlagen des genannten Werkes. Es finden dieserhalb zurzeit Verhandlungen mit den beteiligten Reichsbehörden statt, über deren Ausgang sich heute noch nichts sagen lässt.“

Aus dem Konzern der Akkumulatorenfabrik Akt.-Ges., Berlin-Hagen. Die Verwaltung der Zigarettentransport A. G. in Berlin, deren gesamtes Kapital von 25 Millionen Mk. sich im Besitz der Akkumulatorenfabrik Berlin-Hagen befindet, und die das Jahr 1915 mit einem neuen Verlust von 73.041 Mk. abschliesst, wodurch sich die Unterbilanz auf 677.876 Mk. erhöht, schreibt in ihrem uns jetzt vorliegenden Geschäftsbericht u. a. folgendes:

„Infolge des Kriegszustandes ruhte die Bautätigkeit im Jahre 1915 fast vollständig und wir konnten deshalb nur einige Millionen Steine verfrachten. Um den Betrieb nicht ganz ruhen zu lassen und um unseren nicht zum Heeresdienst eingezogenen Schiffern eine Verdienstmöglichkeit zu bieten, haben wir im Laufe des Jahres eine geringe Anzahl von Kähnen für den Transport von Ausschachtboden und Kies in den Betrieb gestellt. Es war nicht möglich, die Unkosten für die Unterhaltung des Schiffparkes, dem geringen Umfange des Betriebes entsprechend, einzuschränken, auch liefen die städtischen und staatlichen Abgaben für unsere nicht im Betriebe befindlichen Krananlagen fast in vollem Masse weiter. Unter diesen Umständen ergab sich ein direkter Betriebsverlust von 64.965 Mk., der sich durch den Abgang unserer zehn wertlos gewordenen Holzkähne auf 73.041 Mk. erhöht. Mit Rücksicht auf die dargelegten Verhältnisse haben wir von der Vornahme von Abschreibungen abgesehen.“

Fried. Krupp A. G. — Westfälische Drahtindustrie, Hamm.

Wie uns aus Hamm gemeldet wird, berechnet sich die Dividende der Westfälischen Drahtindustrie in Hamm nach dem Interessengemeinschaftsvertrage mit der Fried. Krupp A. G. für das abgelaufene Geschäftsjahr 1915/16 auf 95 pCent. Die Fried. Krupp A. G. verteilt nach den Vorschlägen des Direktoriums für das Geschäftsjahr 1915/16 eine Dividende von 12 pCent. Die vorjährige Dividende betrug gleichfalls 12 pCent, doch wurden bekanntlich weitere 12 pCent, die sonst hätten verteilt werden können, auf Wunsch der Aktionäre an die „Nationalstiftung für die Hinterbliebenen der im Krieg Gefallenen“ überwiesen. Obwohl der Interessengemeinschaftsvertrag mit der Westfälischen Drahtindustrie keine Handhabe zu einem dahingehenden Anspruche bot, legte die Fried. Krupp A. G. auch diese weiteren 12 pCent der Berechnung der Dividende der Westfälischen Drahtindustrie mit zu Grunde, so dass deren Aktionäre 155 pCent Dividende erhielten (wie bei einer Krupp Dividende von 24 pCent). In diesem Jahre hat die inzwischen eingeführte Kriegssteuerpflicht die Mittel der Firma in erheblichem Masse in Anspruch genommen. Da ferner nach dem Aufsichtsratsberichte

die erheblich gesteigerten Anforderungen der Heeresverwaltung und die dadurch bedingten umfangreichen und zurzeit sehr kostspieligen Werksveränderungen eine weitergehende finanzielle Sicherstellung der Firma geboten erscheinen lassen, kommen von der 12 pCent. Dividende der Fried. Krupp A. G. an deren Aktionäre nur 6 pCent zur Verteilung, während die übrigen 6 pCent der Firma auf 10 Jahre als unkündbares Darlehen belastet werden. Letzteres beeinträchtigt selbstverständlich den Anspruch der Aktionäre der Westfälischen Drahtindustrie auf Berechnung ihrer Dividende nach Massgabe der 12 pCent. Krupp Dividende (also mit 95 pCent) nicht.

Portland-Zementwerk Rombach A. G. in Rombach. Im Geschäftsjahr 1915/16 erfuhr der Absatz in Zement im Bereich der Süddeutschen Zementverkaufsstelle, G. m. b. H. Heidelberg, gegen das schon schlechte Vorjahr einen weitem Rückgang und betrug Ende 1915 nur noch 228 pCent der Gesamtbeteiligung der Gesellschaftswerke. Der Zementversand der Gesellschaft ist demgemäss auch gegen das vergangene Geschäftsjahr in deren Gebiet weiter zurückgeblieben. Die Unkosten aller Art liessen sich nicht in gleichem Verhältnis wie der zurückgegangene Versand ermässigen und wirkten deshalb, auf den geringen Absatz umgelegt, um so drückender. Die Gesteinskosten erhöhten sich durch das unaufhörliche Steigen der Rohstoffe, wogegen dies bei dem Erlös, d. h. dem Verrechnungspreis, der der Gesellschaft von der Süddeutschen Zementverkaufsstelle für den abgenommenen Zement gezahlt wird, nicht der Fall war. Einschliesslich 9722 (i. V. 39.477) Mk. Vortrag und nach 84.690 (100.960) Mk. Abschreibungen sowie nach Zuweisung von 5845 (6461) Mk. zur Rücklage ergab sich ein Reingewinn von 26.356 (82.222) Mk. zu folgender Verwendung: 1500 Mk. (wie i. V.) Rückstellung zur Talonsteuer, 10.000 (6000) Mk. für Arbeiter-, Meister- und Beamtenunterstützungen, 5000 Mk. (wie i. V.) Gewinnanteile und 9856 (9722) Mk. Vortrag. Nach der Vermögensrechnung betragen die Hypothekenschulden 600.000 Mk. (wie i. V.), Bankschulden 120.011 (49.827) Mk., laufenden Schulden 283.329 (131.173) Mk. und andererseits Aussenstände 195.737 (214.923) Mk., bar 1658 (14.378) Mk., Wechsel 11.531 (4742) Mk. und Vorräte 4.4506 (195.506) Mk. Eine günstige Gestaltung der Marktlage und des Zementgeschäfts sei wohl während des Kriegs nicht zu erhoffen, dagegen nach demselben mit Sicherheit zu erwarten.

